

Попова О. А.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ГРОМАДЯНИНА

Права та свободи людини і громадянина— це правові можливості, які необхідні для існування та розвитку особи, які визнаються невід’ємними, мають бути загальними і рівними для кожного, забезпечуватись і захищатись державою в обсязі міжнародних стандартів.

Захист прав людини є сферою, де перетинаються інтереси людини та суспільства, закладаються фундаментальні засади демократії. однією з ознак правової держави є можливість членів суспільства забезпечувати свої потреби без загрози їх порушення.

у науці конституційного права під забезпеченням прав і свобод людини розуміють діяльність зі створення сприятливих умов їх реалізації, охорони та захисту. можна стверджувати, що поняття «захист прав» входить разом з поняттями «забезпечення прав» і «реалізація прав» до структурного понятійного ряду «здійснення права». отже, захист прав людини – це елемент здійснення її прав, зміст якого складає діяльність держави, громадських об’єднань і самої особи щодо створення юридичних умов, що сприяють недопущенню зупинки процесу реалізації прав, а у випадку такої, його відновлення.

для реалізації конституційних прав, свобод і обов’язків громадян має діяти принцип їх найвищої юридичної сили. це означає виконання обов’язків усіма суб’єктами права у сфері правотворчості та правореалізації.

Права і свободи людини й громадянина захищаються судом.

конституційні права, свободи й обов’язки людини і громадянина мають певні юридичні особливості:

- виникають не на основі загальних правовідносин, а безпосередньо з правовідносин, передбачених конституцією;
- виражають насамперед і безпосередньо відносини громадянина й держави;
- не припиняються й не виникають раз у раз, а діють постійно;

- їх зміст і обсяг для всіх громадян однакові;
- їх реальність забезпечується не так індивідуальними зусиллями окремого громадянина, як державним і суспільним ладом.

Закріплені в конституції України права, свободи й обов'язки людини та громадянина, їх широта, реальність, гарантованість відтворюють не тільки фактичний і юридичний статус особи в суспільстві, а й суть демократії, що існує у країні, соціальні можливості, закладені безпосередньо в суспільному ладі.

розбудова правової держави є неможливою без створення гарантій для захисту прав людини, без забезпечення механізму функціонування такого специфічного демократичного інституту, як адвокатура. від розвитку останньої великою мірою залежить рівень захищеності людини. Пріоритетність завдань і функцій, покладених на адвокатуру, вимагає, щоб вона була міцною незалежною, високопрофесійною. держава зобов'язана створити відповідні умови для її функціонування і забезпечення громадян висококваліфікованою правовою допомогою, у тому числі безкоштовною у встановлених законом випадках.

відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.

роль адвоката у процесі реалізації та захисту конституційних прав і свобод, безперечно, є якщо не головною, то однією з найголовніших.

Забезпечення прав і свобод людини надається їм в політичному, економічному, соціальному, культурному та суспільному житті і вимагає, щоб усі люди мали можливість ефективного користування юридичною допомогою, що здійснюється незалежними юристами-професіоналами.

важливу роль в цьому відіграють професійні асоціації адвокатів, що підтримують професійні стандарти та етичні норми, захищають своїх членів від переслідувань та необґрунтованих обмежень і посягань, забезпечують юридичну допомогу для усіх, хто має в ній потребу, та об'єднуються з урядом та іншими інститутами для досягнення цілей правосуддя й суспільного інтересу.

сьогодні будь-яка людина має право звернутися за допомогою

до адвоката для захисту своїх прав на усіх стадіях кримінальної, адміністративної та цивільно-правової процедури. уряди повинні гарантувати ефективну процедуру і працюючий механізм для реального і рівного доступу до адвокатів усіх осіб, що проживають на його території й підпорядковані його юрисдикції незалежно від раси, кольору шкіри, етнічного положення, статі, мови, релігії, політичних та інших поглядів, національного або соціального походження, економічного чи іншого статусу. також уряди мають забезпечити необхідне фінансування та інші ресурси для юридичної допомоги бідним та іншим незаможним людям. Професійними асоціаціями адвокатів повинна бути розроблена програма, метою якої є інформування членів суспільства про їх права і обов'язки, про роль адвоката у захисті основних свобод.

При наданні допомоги клієнтам під час здійснення правосуддя, адвокати зобов'язані додержуватися прав і свобод людини, визнаних національним і міжнародним правом, діяти вільно і наполегливо відповідно до закону й визнаних професійних стандартів та етичних норм.

таким чином, адвокат відіграє особливу роль у будь-якому правовому суспільстві. його обов'язки не обмежуються сумлінним виконанням свого обов'язку у межах закону. адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чий права і свободи йому довірено захищати. так, адвокат повинен не лише від імені клієнта виступати в суді, а й надавати юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій.

отже, адвокатура України є важливим інструментом правової держави і головним чинником реального здійснення і надійного захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.